

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. liepos 27 d.
(OR. en)

11082/21

DEVGEN 144
SUSTDEV 103
ACP 77
RELEX 698
ASIM 57
MAMA 133
COEST 189
COAFR 214
FIN 646

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo: Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo
direktorė Martine DEPREZ

gavimo data: 2021 m. liepos 26 d.

kam: Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe
TRANHOLMUI-MIKKELSENUI

Komisijos dok. Nr.: COM(2021) 415 final

Dalykas: KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR
AUDITO RŪMAMS dėl Europos darnaus vystymosi fondo garantijų
fondo valdymo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2021) 415 final.

Pridedama: COM(2021) 415 final

Briuselis, 2021 07 26
COM(2021) 415 final

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI
IR AUDITO RŪMAMS**

**dėl Europos darnaus vystymosi fondo
garantijų fondo valdymo**

TURINYS

1. Įvadas	2
2. Veiklos aplinkybės	2
3. EDVF garantijų fondo valdymas 2020 m.	3
3.1. Finansų valdymas	3
3.2. Rinkos pokyčiai	3
3.3. Portfelio sudėtis ir pagrindinės charakteristikos	4
3.4. Veiklos rezultatas	5
4. Finansinės ataskaitos	6
4.1. EDVF garantijų fondo 2020 m. gruodžio 31 d. finansinės ataskaitos.....	6
4.2. Atidėjiniai	7
5. Tikslinės sumos tinkamumo ir EDVF garantijų fondo lygio įvertinimas	8

1. ĮVADAS

Šios ataskaitos teisinis pagrindas – Reglamentas (ES) 2017/1601 (toliau – EDVF reglamentas). EDVF reglamento 16 straipsnio 3 dalis, kurioje nustatyta, kad Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams teikia praėjusių kalendorinių metų Europos darnaus vystymosi fondo (EDVF) garantijų fondo valdymo ataskaitą, įskaitant atidėjinių tinkamumo, EDVF garantijų fondo lygio ir poreikio jį papildyti įvertinimą.

2. VEIKLOS APLINKYBĖS

EDVF apima operacijų Afrikoje ir ES kaimyninėse šalyse finansavimą, įskaitant derinimo operacijas ir EDVF garantiją.

EDVF garantija – vienas pagrindinių novatoriškų elementų, kuriuo siekiama sumažinti investicijų į darnų vystymąsi šalyse partnerėse riziką, taip padedant sutelkti investicijas, skatinti darnų ir įtraukų ekonominį ir socialinį vystymąsi, kuo labiau padidinti papildomumą ir pritraukti privačiojo sektoriaus lėšų. Garantija turėtų būti naudojama kaip rizikos mažinimo priemonė siekiant pritraukti privačiojo sektoriaus finansavimą ir kartu išvengti rinkos iškreipimų.

Nustatyta bendra EDVF garantijos suma – 1,5 mlrd. EUR, kuri turi būti padengta iš Sąjungos bendrojo biudžeto. Papildomus 50 mln. USD EDVF garantijai paremti skyrė Bilo ir Melindos Geitsų fondas; 9,6 mln. EUR skyrė Danija, 300 000 EUR Čekija ir 100 000 EUR Estija.

EDVF reglamento 14 straipsniu įsteigiamas EDVF garantijų fondas, užtikrinantis likvidumo atsargas, iš kurių reikalavimus atitinkančioms sandorio šalims sumokama reikalavimo mokėti pagal EDVF garantiją atveju. Sąjunga savo finansiniams įsipareigojimams padengti skyrė 750 mln. EUR, kurie sudaro 50 proc. ES garantijos įsipareigojimų.

EDVF garantijų fondas pradėjo veiklą 2018 m. 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Fondui išmokėta 799 mln. EUR suma.

Informaciją apie 2019 m. EDVF garantijų fondo pasiektus rezultatus Komisija pateikė Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams EDVF garantijų fondo valdymo ataskaitoje¹.

¹ COM(2020) 346.

3. EDVF GARANTIJŲ FONDO VALDYMAS 2020 M.

3.1. Finansų valdymas

EDVF garantijų fondo investicijų portfelis investuojamas pagal valdymo principus, nustatytus 2017 m. lapkričio 22 d. Komisijos sprendime C(2017) 7693, kuris taip pat taikomas EDVF garantijų fondo turto valdymo gairėms.

Šiose gairėse numatoma, kad investicijų portfelio turtas turi būti pakankamai likvidus, kad jį būtų galima panaudoti galimiems reikalavimams mokėti pagal garantiją, kartu siekiant tinkamiausio grąžos ir rizikos lygio, kuriam esant taip pat būtų užtikrintas didelis saugumas ir stabilumas.

Atsižvelgiant į investavimo tikslus ir numatomas rinkos sąlygas, buvo priimti investavimo ir rizikos valdymo strateginiai planai. Pagal taikytą investavimo principą siekta užtikrinti didesnę fiksuotųjų pajamų turto klasių įvairovę.

3.2. Rinkos pokyčiai

2020 m. rinkos pokyčius daugiausia lėmė COVID-19 viruso plitimas, pražūtingas jo poveikis visuomenės sveikatai ir pasaulio ekonomikai, taip pat greitas ir stiprus vyriausybių ir centrinių bankų politikos atsakas.

Fiksuotųjų pajamų rinkos metus pradėjo optimistiškai, JAV ir Kinijos prekybos santykiuose pasiekus pažangos ir apskritai vyraujant teigiamai nuotaikai ekonomikos atžvilgiu. 10 metų Vokietijos obligacijų (*Bund*) pajamingumas sausio mėn. viduryje pasiekė aukštą -0,16 proc. lygį, kaip paaiškės vėliau – aukščiausią per visus metus.

Vėliau tais pačiais metais, išaiškėjus viruso keliamai grėsmei, daugiau kaip pusė pasaulio gyventojų buvo iš esmės izoliuoti, kas sukėlė visuotinį sukrėtimą tiek pasiūlai, tiek paklausai, visų pirma tiesioginėms paslaugoms. Visame pasaulyje finansų rinkos patyrė staigų sukrėtimą, taip pat didžiulį nenorą rizikuoti ir nepastovumą. Dėl kilusios grynųjų pinigų karštligės daugelis investuotojų buvo priversti skubiai parduoti turtą, o tai sukėlė sutrikimus ir grėsmę finansų rinkų stabilumui.

Akcijų rinkos smarkiai nukrito, o investuotojai pirmenybę teikė saugiam turtui, kaip antai Vokietijos obligacijoms, kurių pajamingumas iki kovo mėn. vidurio greitai sumažėjo iki žemiausio per metus -0,86 proc. lygio, ir JAV išdo obligacijoms, kurių pajamingumas sumažėjo netgi dar labiau po dviejų skubių JAV federalinio rezervo palūkanų normos sumažinimų ir kovo mėn. pradžioje siekė 150 bazinių punktų. Tuomet saugių vertybinių popierių pajamingumas pasikeitė į priešingą pusę ir kartu su likusia fiksuotųjų pajamų visuma padidėjo rinkoje vyraujant sąmyšiui ir ribotam likvidumui. Praėjus dešimčiai dienų po to, kai Vokietijos obligacijos pasiekė žemiausią metų ribą, jos vėl pasiekė -0,20 proc. Kitų Europos vyriausybių obligacijų ir Vokietijos obligacijų, kaip ir visų kitų fiksuotųjų pajamų turto klasių, kainų skirtumas gerokai padidėjo.

Siekdamos atkurti pasitikėjimą, vyriausybės įgyvendino gelbėjimo paketus, o centriniai bankai taikė neregėto masto skatinamąją pinigų politiką (pvz., sumažino pinigų politikos palūkanų normas ir (arba) pirkto turta) ir taip padėjo rinkoms nurimti, o bendrai turto vertei atsigauti. Po nepastovių kovo mėn. kainų skirtumas nuo balandžio mėn. stabilizavosi ir ėmė mažėti. Visame pasaulyje ir Europoje paskelbus precedento neturinčius fiskalinių priemonių paketus, visų pirma 750 mlrd. EUR priemonę „Next Generation EU“, birželio mėn. bendras pajamingumo lygis padidėjo, tačiau centriniai bankai įrodė savo ryžtą ir sutrukdė tendencijai, kad užtikrintų palankias finansavimo sąlygas išliekant ekonomikos vystymosi sulėtėjimo rizikai. Likusių metų dalį euro zonos pajamingumas ir pajamingumo skirtumai apskritai palaipsniui mažėjo, o investuotojų pasitikėjimas toliau gerėjo dėl pažangos vakcinacijos srityje ir tolesnių paskatų perspektyvų po lapkričio mėn. įvykusių JAV rinkimų. Vokietijos obligacijų pajamingumas metų pabaigoje sudarė -0,57 proc.

Apskritai fiksuotųjų pajamų rinkų raida, nors jai būdingas labai didelis nepastovumas, suteikė patrauklių investavimo galimybių, o tai savo ruožtu prisidėjo prie teigiamos EDVF garantijų fondo grąžos metų pabaigoje.

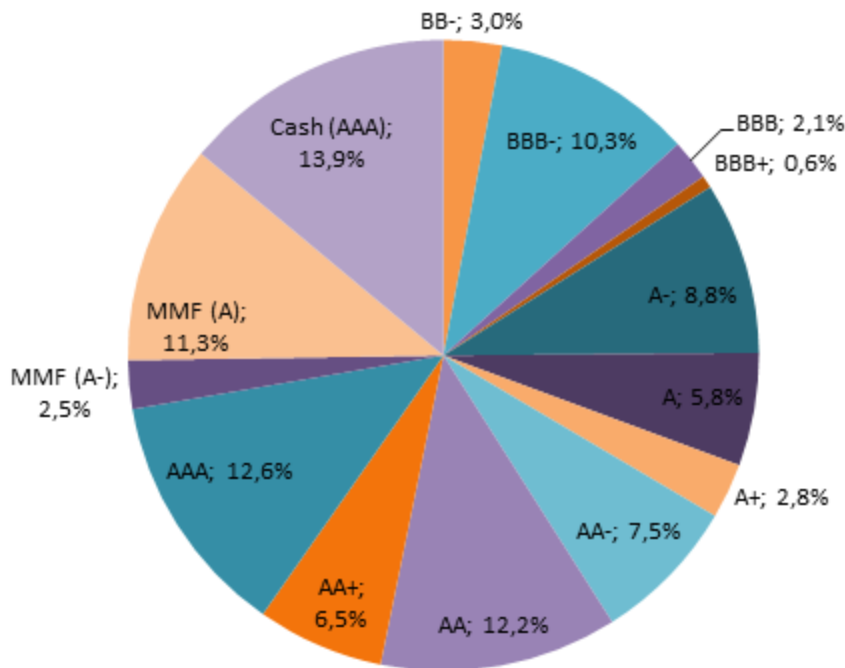
3.3. Portfelio sudėtis ir pagrindinės charakteristikos

Valdant EDVF garantijų fondo investicijų portfelio turta, siekiant investavimo tikslų, vadovaujama investavimo strategija. Ši investavimo strategija išreiškiama kaip lyginamasis standartas, kuriuo nustatomas orientacinis tikslinis paskirstymas įvairioms portfelio reikalavimus atitinkančio finansinio turto kategorijoms.

Nuo 2020 m. gruodžio mėn. investicijų portfelį daugiausia sudarė valstybės, vietos valdžios institucijų, viršvalstybinių institucijų ir agentūrų bei užsienio vyriausybių išleisti vertybiniai popieriai (46 proc. rinkos vertės, palyginti su 52 proc. lyginamuoju standartu), įmonių ir finansų įstaigų išleistos neužtikrintos obligacijos (14 proc. rinkos vertės, palyginti su 18 proc. lyginamuoju standartu) ir padengtos obligacijos (14 proc. rinkos vertės palyginti su 0 proc. lyginamuoju standartu). Likusi dalis daugiausia buvo skirta pinigų rinkos fondams.

2020 m. pabaigoje obligacijų, atitinkančių aplinkos, socialinius ir valdymo kriterijus, dalis buvo 12 proc.

Portfelio trukmė 2020 m. pabaigoje buvo 2,41 metų, o EDVF vertybinių popierių kredito reitingai skirstomi taip:

Didžioji portfelio dalis investuota į likvidžius vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones, o pakankamai didelės dalies (32 proc. viso portfelio vertės) terminas sukanka mažiau kaip po 12 mėnesių.

Portfelio pobūdis trukmės, kredito rizikos ir likvidumo požiūriais suderintas atsižvelgiant į numatomus pinigų srautus, susidarančius dėl EDVF operacijų su ES garantija (pvz., dėl numatomų reikalavimų mokėti, pajamų).

3.4. Veiklos rezultatas

Kad metų veiklos rezultatui neturėtų įtakos portfelio dydis, veiklos rezultatas apskaičiuojamas kaip to laikotarpio vidutinis rezultatas.

Rinkos sąlygomis, kurioms būdingas su sveikata susijęs nepastovumas ir kaip niekad mažas pelningumas, 2020 m. Fondo metinis absoliutus veiklos rezultatas buvo 0,734 proc. (laikotarpio vidutinis rezultatas, neskaičiuojant sąnaudų ir užmokesčių). Ši grąža atitinka EDVF metinio veiklos rezultato lyginamąjį dydį (0,507 proc.). Tačiau tiek lyginamojo standarto, tiek portfelio 2020 m. rezultatus daugiausia lėmė teigiama kreivės grąža. Atsižvelgiant į kaip niekad žemą ES pelningumo lygį, ateinančiais metais portfelis gali būti neigiamai paveiktas priešingų kreivės pokyčių (t. y. didėjančio pelningumo).

4. FINANSINĖS ATASKAITOS

Toliau pateikiama finansinė informacija apie EDVF garantijų fondą. 2020 m. reikalavimų mokėti pagal EDVF garantiją nebuvo.

4.1. EDVF garantijų fondo 2020 m. gruodžio 31 d. finansinės ataskaitos

2020 m. gruodžio 31 d. EDVF garantijų fondo visas turtas buvo 804,12 mln. EUR. Turtą sudarė investicinių vertybinių popierių portfelis, klasifikuojamas kaip parduoti laikomi vertybiniai popieriai (692,00 mln. EUR) ir gryniesi pinigai (112,12 mln. EUR).

Iš 2020 m. pelno ir nuostolio ataskaitos matyti, kad metų pabaigoje EDVF garantijų fondo ekonominis rezultatas buvo -0,62 mln. EUR. Pagrindinė priežastis – neigiami palūkanų mokesčiai už grynųjų pinigų atsargas ir vertybinius popierius bei mokesčiai (-1,04 mln. EUR), kurie tik iš dalies galėjo būti kompensuoti realizuotu vertybinių popierių pardavimo ir vertybinių popierių skolinimo pajamų pelnu (0,42 mln. EUR). EDVF garantijų fonde tebesantis nerealizuotas pozicijų kapitalo prieaugis / nuostoliai 2020 m. pabaigoje buvo įtraukti tik į pozicijų vertinimą, bet ne ekonominius rezultatus. Dėl EDVF garantijų fondo veiklos rezultatų, įskaitant nerealizuotą kapitalo prieaugį / nuostolius, žr. 3.4 punktą.

2020 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu metų pelno ir nuostolio ataskaita

(suma išreikšta eurai, skliausteliuose – išlaidos / nuostoliai, nesuskiausta – pajamos / pelnas)

	2020	2019
	EUR	EUR
Pagrindinės veiklos pajamos	-	-
Pagrindinės veiklos išlaidos	-	-
Kitos pagrindinės veiklos išlaidos	(15 000)	(15 000)
<i>Audito mokesčiai</i>	(15 000)	(15 000)
PAGRINDINĖS VEIKLOS REZULTATAS	(15 000)	(15 000)
Finansinės pajamos	415 918	188 403
Palūkanų pajamos iš:	152 600	(54 689)
<i>Pinigai ir pinigų ekvivalentai</i>	-	-
<i>Pardavimui turimas turtas</i>	152 600	(54 689)
<i>Kitos palūkanų pajamos</i>	-	-
Realizuotas pelnas pardavus parduoti skirtą turtą	250 985	240 839
Vertybinių popierių skolinimo pajamos	12 333	2 253
Finansinės išlaidos	(1 024 364)	(448 536)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų palūkanų išlaidos	(197 065)	(404 272)
Realizuoti nuostoliai pardavus parduoti skirtą turtą	(727 658)	(15)
Saugojimo mokesčiai ir kitos finansinės išlaidos	(99 641)	(44 249)
FINANSINIS REZULTATAS	(608 446)	(260 133)

EKONOMINIS METŲ REZULTATAS	(623 446)	(275 133)
-----------------------------------	------------------	------------------

2020 m. gruodžio 31 d. balansas

(suma išreikšta eurai, skliausteliuose – išlaidos / nuostoliai, nesuskiausta – pajamos / pelnas)

TURTAS

	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
	EUR	EUR
ILGALAIKIS TURTAS	435 238 107	348 061 980
Parduoti laikomas finansinis turtas	435 238 107	348 061 980
TRUMPALAIKIS TURTAS	368 878 530	251 527 281
Parduoti laikomas finansinis turtas	256 757 770	246 643 539
Gautinos sumos (t. y. vertybinių popierių skolinimo mokesčiai)	2 197	1 595
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	112 118 563	4 882 147
<i>Einamosios sąskaitos</i>	<i>112 166 318</i>	<i>4 885 215</i>
<i>Sukauptos palūkanos už pinigus ir pinigų ekvivalentus</i>	<i>(47 755)</i>	<i>(3 068)</i>
IŠ VISO TURTO	804 116 637	599 589 261

GRYNASIS TURTAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
	EUR	EUR
GRYNASIS TURTAS	804 091 888	599 567 587
Įnašas iš ES biudžeto	798 968 935	600 100 000
Tikrosios vertės rezervas	6 090 099	(188 713)
Nepaskirstytas pelnas	(343 700)	(68 567)
Ekonominis metų rezultatas	(623 446)	(275 133)
TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	24 749	21 674
Kitos mokėtinos sumos	24 749	21 674
BENDRAS GRYNASIS TURTAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	804 116 637	599 589 261

4.2. Atidėjiniai

EDVF garantijų fondas finansuojamas iš Sąjungos bendrojo biudžeto ir Europos plėtros fondo (EPF). 2014–2020 m. DFP išsamūs EDVF garantijų fondo finansavimo šaltiniai: 400 000 000 EUR iš EPF bendrojo rezervo ir 350 000 000 EUR iš Sąjungos bendrojo biudžeto. EDVF garantijų fondas taip pat gali būti finansuojamas savanoriškais valstybių narių ir kitų įnašų mokėtojų įnašais, investuotų išteklių grąža, pajamomis ir iš įsipareigojimų

nevykdančių skolininkų susigrąžintomis sumomis. Estija, Čekija, Danija ir Bilo ir Melindos Geitsų fondas skyrė papildomų įnašų, kurių bendra suma – 49 mln. EUR².

Garantijų fondas įsteigtas 2018 m. Iki 2020 m. gruodžio 31 d. iš Sąjungos fondų (tiek iš ES bendrojo biudžeto, tiek iš EPF) gautų mokėjimų į Garantijų fondą bendra suma, papildyta savanoriškais įnašais, pasiekė 799 mln. EUR. Iki 2020 m. pabaigos reikalavimų mokėti pagal EDVF garantiją nebuvo.

5. TIKSLINĖS SUMOS TINKAMUMO IR EDVF GARANTIJŲ FONDO LYGIO ĮVERTINIMAS

EDVF reglamente nustatyta tikslinė EDVF garantijų fondo suma sudaro 50 proc. visų EDVF garantijos išipareigojimų, kuriems taikomas Sąjungos bendrasis biudžetas. Papildomų savanoriškų valstybių narių ar kitų įnašų mokėtojų įnašų atidėjinių norma – 100 proc. Šiuo metu EDVF garantijos grynasis turtas yra 804 mln. EUR.

2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, su dešimčia finansų įstaigų iš viso buvo sudaryta aštuoniolika EDVF garantijų susitarimų, kurių vertė – 1,549 mln. EUR ir kurie dėl papildomų paramos teikėjų įnašų viršijo pradinį EDVF garantijos pajėgumą. EDVF siekiama spręsti rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemas ir skatinti privačiojo sektoriaus finansavimą. 2020 m. visame pasaulyje plintant COVID-19 virusui, Komisija nusprendė naudoti EDVF garantiją kaip priemonę padėti šalims partnerėms įveikti krizę. Tai reiškė, kad EDVF garantija turėjo būti greitai pritaikyta prie dėl pasaulinės pandemijos atsiradusių ekonominių poreikių, daugiausia dėmesio skiriant labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), finansavimui vietos valiuta ir paramai sveikatos sektoriui. Anksčiau pasirašyti susitarimai dėl MVI finansavimo buvo papildyti, skiriant papildomų lėšų, buvo deramasi dėl naujų susitarimų ir jie pasirašyti. Ypač svarbus pokytis buvo naujas susitarimas skirti 400 mln. EUR finansavimą COVID-19 vakcinų platinimui šalyse partnerėse.

Veikdama kaip EDVF garantijos ir susijusio Garantijų fondo valdytoja, Komisija yra atsakinga už tai, kad būtų išlaikytas reikiamas likvidumo atsargų lygis. Komisijai padeda Garantijų techninio vertinimo grupė (G-TAG), kurią sudaro kredito rizikos ekspertai iš kelių Europos finansų įstaigų. G-TAG vaidmuo – teikti nepriklausomas ir nešališkas technines ekspertines žinias su bankininkyste susijusiais klausimais, be kita ko, vykdant rizikos stebėseną įgyvendinant projektus, kuriems suteikiama garantija.

Kaip remdamasi 2020 m. gruodžio mėn. duomenimis G-TAG įvertino 2021 m. sausio mėn. nuomonėje, tikimybė, kad EDVF lėšos bus išnaudotos per visą jo gyvavimo laikotarpį (apskaičiuota apie 19 metų), darant prielaidą, kad vidutinė kainų subsidija bus 75 proc., yra gerokai mažesnė už EDVF priimtinos rizikos 10 proc. ribą pagal vidutinį scenarijų. Taip yra ir vidutinio scenarijaus atveju, darant prielaidą, kad subsidija bus 100 proc., kas atitinka EDVF garantijos rizikos politikos gairėse nustatytas ribas. Vis dėlto, EDVF priimtinos rizikos riba

² Estija – 100 000 EUR; Čekija – 300 000 EUR; Danija – 9,4 mln. EUR; Bilo ir Melindos Geitsų fondas – 39,2 mln. EUR (50 mln. USD).

bus viršyta pagal didelės rizikos scenarijų, darant prielaidą, kad mokesčio subsidijos bus 75 proc. arba 100 proc. Tikimybė, kad EDVF lėšos bus išnaudotos per 1 metų laikotarpį, yra mažesnė nei 0,02 proc., darant prielaidą, kad mokesčio subsidijos bus 75 proc. arba 100 proc.